

«شرایط فعلی صنعت نساجی را چگونه تحلیل می‌کنید؟»

به اعتقاد من معضل بزرگ تولیدکنندگان تأمین مواد اولیه و پس از آن کمبود قطعات یدکی ماشین‌آلات صنعتی است. در حال حاضر بسیاری از کارخانجات ریسندگی مدرن که طی چند سال اخیر به زنجیره تولید پیوسته‌اند؛ نیاز مبرم به قطعات یدکی دارند که امکان تهیه آن برای کارخانجات؛ مشکلات عدیده‌ای را به وجود آورده است.

در خصوص ماشین‌های مدرن امروز برای هر قطعه زمان مفید جهت تعویض در نظر گرفته شده است؛ به طور مثال اگر هر سال را هشت هزار ساعت در نظر بگیریم، باید هر ۲۴ هزار ساعت (حدود سه سال) قطعه را تعویض کرد، در غیر این صورت دیگر آن کیفیت مطلوب را نخواهیم داد یا امکان رقابت با سایر کشورها را نخواهیم داشت.

گفته می‌شود اگر سه M معروف (Man، Ma- chine، Material) یا به تعبیر ایرانی آن مدیریت، ماشین‌آلات و مواد اولیه در یک مجموعه با یکدیگر هماهنگ باشند؛ آن مجموعه پویا خواهد بود در حالی که برای ثبت سفارش قطعات مصرفی و مواد اولیه، باید هفت خوان رستم (از تخصیص ارز تا اخذ مجوزهای لازم و...) را بگذرانیم تا کارخانجات را سرپا نگه داریم و متأسفانه اغلب اتفاق می‌افتد که کارخانجات بدون مواد اولیه و قطعات یدکی محکوم به توقف خطوط تولید خود می‌شوند.

معضل دیگر، بی‌ثباتی قیمت‌هاست به طوری که هر روز قیمت محصولات تولید داخلی رو به افزایش است. سازندگان پیش فاکتورهایی ارائه می‌دهند که حداکثر دو روز اعتبار دارند و در واقع آنها نیز نان را به نرخ روز می‌خورند!

«شیوع کرونا چه تأثیری بر روند فعالیت صنایع نساجی کشور گذاشته است؟ چه مدت به طول خواهد انجامید تا شرایط به حالت عادی گذشته (پیش از کرونا) بازگردد؟»

با شیوع ویروس کرونا، کلیه کارخانه‌های نساجی کشور دچار سردرگمی عجیبی شدند، به طوری که

در دشوارترین شرایط تولید به سر می‌بریم

گفت‌وگو با مهندس امیر مسعود تقفی - مدیر فنی و تولید گروه صنعتی فرسا

اشاره:

از وعده‌های دولت به خصوص در بحبوحه پاندمی کرونا گلایه‌مند است و می‌گوید: «به مسئولان فاقد اختیار توصیه می‌شود قول و وعده‌های واهی جهت کمک به واحدهای نساجی را متوقف کنند زیرا پس از هفته‌ها پیگیری مستمر، ۱۳ کسب و کار مشمول دریافت تسهیلات کوتاه‌مدت شدند ولی بسیاری از کارخانه‌های نساجی شامل آن نشدند! در حالی که تمام واحدهای تولیدی کشور درگیر عواقب و تبعات ویروس منحوس کرونا بودند.»

مهندس تقفی که چهره شناخته شده‌ای در صنایع نساجی و فرش ماشینی کشور است؛ اذعان می‌دارد: «به دلیل افزایش نرخ دلار و همچنین تشدید تحریم‌ها در یکی از دشوارترین مقاطع زمانی جهت تولید و فروش به سر می‌بریم که در صورت تداوم این روند، ادامه تولید صرفه اقتصادی نخواهند داشت زیرا امکان تهیه تأمین مواد اولیه و قطعات یدکی با افزایش قیمت دلار، بسیار دشوارتر از گذشته شده است.»

مدیر فنی و تولید گروه صنعتی فرسا یادآور می‌شود: «متأسفانه برخی سودجویان از طریق رانت اقدام به واردات نخ و پارچه می‌نمایند و به این ترتیب لطمات بسیار جدی بر پیکر صنعت نساجی وارد می‌شود اما مسئولان ذی‌ربط این اقدام ناپسند را چنین توجیه می‌کنند که در صورت واردات، محصولات تولید داخلی قادر به رقابت خواهند شد! زهی خیال باطل! مادامی که به تولیدات داخلی اهمیتی داده نشود هر روز شاهد بسته شدن یک کارخانه خواهیم بود.»

کارگران برای آمدن به سرکار مشکل داشتند و اصولاً نمی‌دانستند باید چه کنند! در ابتدای شیوع کرونا، حدود ۳۰ نفر از کارگران واحدهای گروه صنعتی فرسا به این بیماری مبتلا شدند که وحشت عمومی کارگران و مدیران را به همراه داشت و این به معنای ریزش ۱۰ درصدی پرسنل تا به امروز است. در مورد تولیدات و مصرف نیز شاهد سیر نزولی هستیم. برای مثال می‌توان به کاهش تردهای هوایی اشاره کرد تا جایی که شرکت‌های بزرگ هواپیمایی مانند لوفت هانزا و ... اعلام ورشکستگی نمودند و با تعدیل نیرو روبرو شدند؛ به این ترتیب کاهش تردد با هواپیما، قطار، اتوبوس و ... غیرفعال شدن هتل‌ها و مسافرخانه‌ها را در پی داشت در نتیجه مصرف کالای خواب مانند حوله، پتو، ملحفه و ... بسیار کم شد و با توجه به شرایط کرونا، مردم رغبت کمتری نسبت به خرید پوشاک دارند در حالی که گفته می‌شود بعد از خوراک، پوشاک تأمین‌کننده دومین نیاز اساسی انسان‌هاست؛ بسیاری از کارخانه‌ها که فاقد توان مالی کافی بودند، از زنجیره تولید خارج شدند، زیرا واحدهای تولیدی درجه دوم در این شرایط نامساعد قادر به فروش محصولات خود نیستند. در ایران و سایر کشورها بسیاری از واحدهای تولیدی با توجه به نامشخص بودن وضعیت کرونا، سیاست تعدیل نیرو را پیش گرفتند و این ویروس

منحوس باعث شد بسیاری از افراد شغل خود را از دست بدهند، از سوی دیگر به دلیل کرونا، با کاهش تجمعات خانوادگی و برگزاری مراسم‌های مختلف، مردم رغبت و تمایلی به خرید منسوجات و پوشاک ندارند. به اعتقاد من تا زمانی که این ویروس ریشه‌کن نشود، وضعیت به همین منوال ادامه پیدا می‌کند، هیچ ابتکار عملی صورت نمی‌گیرد و زمان مشخصی را نمی‌توان پیش‌بینی کرد که تا چه مدت باید با این ویروس به زندگی ادامه داد مگر با اعلام کشف واکسن. در شرایطی همه‌گیری کرونا، مسئولین محترم وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کردند از طریق سایت کارا به صناعی که هیچ‌گونه تعدیل نیرویی انجام نداده باشند، تسهیلاتی در نظر گرفته می‌شود بسیاری از شرکت‌ها علی‌رغم کاهش جدی فروش صرفاً به دلیل احساس مسئولیت نسبت به کارکنان، اشتغال آنان را حفظ کردند، پس از هفته‌ها پیگیری مستمر، ۱۳ کسب و کار مشمول دریافت تسهیلات کوتاه‌مدت شدند ولی بسیاری از کارخانه‌های نساجی شامل آن نشدند! در حالی که تمام واحدهای تولیدی کشور درگیر عواقب و تبعات ویروس منحوس کرونا بودند لذا به مسئولان فاقد اختیار توصیه می‌شود قول و وعده‌های واهی جهت کمک به واحدهای نساجی را متوقف کنند.

با توجه به تشدید تحریم‌ها و افزایش نرخ دلار وضعیت واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات چگونه است؟ به دلیل افزایش نرخ دلار و همچنین تشدید تحریم‌ها در یکی از دشوارترین مقاطع زمانی جهت تولید و فروش به سر می‌بریم که در صورت تداوم این روند، ادامه تولید صرفه اقتصادی نخواهند داشت زیرا امکان تهیه تأمین مواد اولیه و قطعات یدکی با افزایش قیمت دلار، بسیار دشوارتر از گذشته شده است. برای مثال به دلیل تحریم‌ها و معضل تهیه قطعات یدکی ماشین‌آلات باید ۲۵-۲۰ درصد بیشتر از قیمت‌های پیشنهادی سازندگان ماشین‌آلات و قطعات را بپردازیم تا موفق به تهیه آنها از کشورهای ثالث شویم؛ در نتیجه هزینه‌های سربار تولید افزایش پیدا می‌کند. به تازگی طی بررسی طرح توسعه کارخانه، به این نتیجه رسیدیم که برای واردات ماشین‌آلات براساس دلار ۲۷ هزار تومانی، بازگشت سرمایه ۱۰ ساله خواهد بود که هیچ‌گونه توجیه اقتصادی برای سرمایه‌گذار در پی نخواهد داشت پس ورود ماشین‌آلات با ارز نیمایی یا آزاد را باید به فراموشی بسپاریم. چنان‌چه بسته‌های حمایتی یا تسهیلاتی از سوی دولت برای تولیدکنندگان در نظر گرفته شود، شاید بتوان کاری کرد در غیراین صورت توسعه

شدا زهی خیال باطل! مادامی که به تولیدات داخلی اهمیتی داده نشود هر روز شاهد بسته شدن یک کارخانه خواهیم بود.

پیش از شیوع کرونا، قاچاق پارچه از مرزها به طور انبوه انجام می‌شد اما در حال حاضر شاهد کاهش قاچاق پارچه هستیم و شرایط کارخانه‌های بافندگی بهتر از قبل شده است. متأسفانه قاچاق پوشاک چینی همچنان ادامه دارد و در صورت عدم کنترل و مهار آن، مصرف‌کننده باید پوشاک نامرغوب و بی‌کیفیت چینی را با قیمت‌های گزاف خریداری نماید در حالی که اجناس وارداتی فاقد کیفیت مطلوب هستند. توصیه می‌کنم جهت حمایت از تولیدات داخلی، تمام مجوزهای واردات نخ، پارچه، پوشاک و منسوجات ابطال شوند تا شاهد رشد صنایع نساجی در داخل کشور باشیم در غیر این صورت شاهد توقف کامل خطوط تولید و سیل بیکاری عظیمی خواهیم بود.

نکته پایانی

کشور ما نیازمند مشارکت و سرمایه‌گذاری خارجی است. با رفع تدریجی تحریم‌ها، به سوی ثبات اقتصادی گام خواهیم داشت. تورم، رشد و افزایش نرخ کالاها، قدرت خرید مردم را به شدت کم کرده است و در نتیجه مردم فقیرتر شده‌اند، در این راستا دولتمردان وظیفه دارند رفاه نسبی برای مردم فراهم کنند و بدانند اگر این رفاه مهیا نشود، بزهدکاری‌های اجتماعی، نا امنی، قتل، جنایت و ... در جامعه دوچندان خواهد شد. باید وضعیت اقتصادی و قدرت خرید مردم افزایش پیدا کند و در مجموع به رفاه نسبی دست یابیم.

باید با دنیا آشتی کنیم و تعامل داشته باشیم تا کشور برای ورود سرمایه‌گذاران خارجی امن و مهیا شود. در پرتو امنیت و ثبات سیاسی و اقتصادی می‌توان به رشد و توسعه صنعتی و اقتصادی امیدوار بود. واقعیت این است که در دهکده جهانی امروز، بدون تعامل با سایر کشورها امکان پیشرفت میسر نخواهد شد و مردم به آرامش و رفاه نخواهند رسید.

تهیه و تنظیم: سید امیر حسین امامی رئوف

صادرات مقرون به صرفه نخواهد بود و در صورت تداوم سیر نزولی ارزش ریال، خرید مواد اولیه برای کارخانه‌ها بسیار گران تمام می‌شود پس باید بستر و زیرساخت‌های صادرات برای تولیدکنندگان آماده باشد به عبارت بهتر ارزش پول ملی در مقابل سایر ارزها ثابت داشته باشد اما متأسفانه باید بگویم طی سه ماه گذشته شاهد سقوط ارزش پول ملی بوده‌ایم و تاکنون هیچ تدبیری در این خصوص توسط دولتمردان اندیشیده نشده است؛ لذا صنعت نساجی باید نان را به نرخ روز بخورد در غیر این صورت بقایش به لقایش بخشیده خواهد شد!

در رقابت دنیای امروزی هر کشوری که قادر به درآمدزایی از طریق صادرات شود، به موفقیت خواهد رسید که در این زمینه، بسیار عقب افتاده‌ایم و جبران این عقب افتادگی بسیار سخت و دشوار است. جالب است بدانید برخی از کشورها که واردکننده کالاهای ایرانی به میهن خود هستند، تمایلی به درج نام کشور عزیز ما - ایران - به روی محصولات ندارند و می‌گویند «نباید محموله شما هیچ مشخصه و برچسبی مبنی بر ساخت ایران داشته باشد».

تحلیل شما از وضعیت قاچاق منسوجات (نخ، پارچه، پوشاک و...) در شرایط فعلی چیست؟ آیا کرونا تاثیری در کاهش واردات داشته است؟

در کشورهای پیشرفته، می‌توان میزان واردات، صادرات و قاچاق کالا را تخمین زد اما در کشور ما برای مثال با وجود راه‌اندازی کارخانه‌های ریسندگی مدرن و جدید، وزارت صمت مجوز واردات نخ و ثبت سفارش را ارائه می‌دهد. در واقع واردات بدون رویه منجر به بسته شدن کارخانه‌ها خواهد شد. باید به کالاهایی مجوز واردات اعطا شود که امکان تولید آنها در داخل کشور فراهم نیست. متأسفانه برخی سودجویان از طریق رانت اقدام به واردات نخ و پارچه می‌نمایند و به این ترتیب لطمات بسیار جدی بر بیکر صنعت نساجی وارد می‌شود اما مسئولان ذی‌ربط این اقدام ناپسند را چنین توجیه می‌کنند که در صورت واردات، محصولات تولید داخل قادر به رقابت خواهند

صنعت نساجی، محکوم به فراموشی است. نکته دیگر این که قیمت مواد اولیه جهانی است برای مثال قیمت پنبه ۱/۵ دلار است که طبق ارز آزاد یا نیمایی و با احتساب حقوق و عوارض گمرکی، حمل و نقل و ... به قیمت ۴۷ هزار تومان به درب کارخانه می‌رسد! تازه این در حالی است که ارز موردنیاز تخصیص «داده شود» در غیر این صورت با توقف چندماهه واحدهای تولیدی روبرو هستیم.

تشدید تحریم‌ها منجر به کاهش صادرات نفتی و به تبع آن کاهش درآمدهای کشور شده است. همان‌طور که می‌دانید پس از صنعت نفت، صنایع نساجی دومین صنعت از لحاظ اشتغال‌زایی است که در صورت عدم حمایت دولتمردان، فاتحه صنعت نساجی را باید خواند و تبعات بیکاری صدها کارگر را در نظر گرفت. امیدوارم هر چه زودتر تحریم‌ها برداشته شوند تا شاهد رونق تولید و افزایش اشتغال‌زایی باشیم.

صادرات در شرایط فعلی امکان‌پذیر و مقرون به صرفه به نظر می‌رسد؟

اگر نگاهی به کشورهایی مانند آلمان، چین و ژاپن - بزرگ‌ترین صادرکنندگان دنیا - بیندازیم، متوجه خواهیم شد آنان بدون دسترسی به نفت، گاز، منابع و معادن ارزشمندی که ایران از آنها بهره‌مند است به رشد و توسعه صنعتی دست یافته‌اند پس اگر می‌خواهیم صادرات محور باشیم باید به کیفیت مطلوب تولیدات و ارائه آنها به سایر کشور متمرکز شویم؛ به عبارت بهتر «صادرات بدون کیفیت معنا ندارد.» در سایر کشورها، مشوق‌های صادراتی برای صادرکنندگان اختصاص داده می‌شود تا تولیدکننده رغبت و انگیزه برای صادرات داشته باشد اما در کشور ما یک صادرکننده موظف است ارز حاصل از صادرات را با نرخ‌های دستوری بانک مرکزی به فروش برساند در مقابل با قیمت بسیار بالا واردات انجام می‌شود!

متأسفانه در ایران، هیچ‌گونه تعادلی میان صادرات و واردات وجود ندارد چنان‌چه مواد اولیه را به قیمت تبدیل ریالی به ارزهای جهانی خریداری نماییم،